

**Novela zákona o obecnom zriadení
platná od 1.4.2010 a vnútorné právne
akty dôležité pre transparentnú
samosprávu**

Vladimír Pirošík, Lúčky pre
Kremnici, 18.6.2010

Ciele

1. oboznámiť sa so znením novely ZOZ
2. upozorniť na zmeny v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou
3. predstaviť vybrané interné právne akty územnej samosprávy, ktoré sú dôležité z pohľadu transparentnosti

Zrod novely ZOZ

1. dva roky odborných príprav na úrovni ZMOS, MV SR a výboru NR SR
2. schválenie v NR SR dňa 9. 2. 2010
3. veto prezidenta SR dňa 22. 2. 2010
4. opätovne schválenie v NR SR dňa 2. 3. 2010
5. Zákon č. 102/2010 Z. z.

Rozsah zmien ZOZ

- 87 bodov novely
- z toho 27 (menších) legislatívno-technických úprav
- zmena ďalších 6 zákonov
- účinnosť od 1. apríla 2010
- výnimka – bod č. 81 (účinnosť od 1. januára 2011)

Základné zmeny

- spresnenie vzťahov medzi OZ a starostom
- podrobnejšia úprava organizácie miestneho referenda
- precizovanie problematiky zvolávania a vedenia zasadnutia OZ
- riešenie postavenia starostu obce pri rozhodovaní o právach a povinnostiach
- úprava postavenia zástupca starostu obce vrátane možnosti dvoch zástupcov starostu vo väčších samosprávach
- sprísnenie podmienok odvolania hlavného kontrolóra obce z funkcie
- spresnenie problematiky spolupráce obcí formou združenia obcí
- zúženie podmienok zániku mandátu poslanca OZ
- úprava mechanizmu poskytovania odmien poslancom OZ

Obecné zastupiteľstvo (§ 11)

OZ rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené:

• Pôvodné znenie • i) určovať organizáciu obecného úradu a určovať plat starostu a hlavného kontrolóra	• Nové znenie • i) určiť plat starostu podľa osobitného zákona¹¹⁾ a určiť najneskôr 90 dní pred voľbami na celé funkčné obdobie rozsah výkonu funkcie starostu; zmeniť počas funkčného obdobia na návrh starostu rozsah výkonu jeho funkcie

Obecné zastupiteľstvo (§ 11)

OZ rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené:

• Pôvodné znenie • k) schvaľovať poriadok odmeňovania zamestnancov obce vypracovaný podľa ZVPVZ, ako aj ďalšie predpisy (rokovací poriadok a pod.)	• Nové znenie • k) schvaľovať štatút obce, rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a zásady odmeňovania poslancov

Miestne referendum (§ 11a)

- nové 4 odseky
- (5) OZ vyhlási miestne referendum podľa odseku **1 písm. a) a b)** a odseku 4 tak, aby sa uskutočnilo **do 90 dní** od schválenia uznesenia o vyhlásení miestneho referenda.
- (6) Po vyhlásení miestneho referenda OZ bezodkladne zriadi na hlasovanie a sčítavanie hlasov **komisiu** pre miestne referendum a určí lehotu na jej prvé zasadnutie.
- (7) Obec najneskôr 15 dní pred dňom konania miestneho referenda zašle každému oprávnenému voličovi **oznámenie o vyhlásení miestneho referenda**, v ktorom uvedie dátum schválenia uznesenia OZ o vyhlásení miestneho referenda alebo doručenia petície, otázku alebo otázky, ktoré sa obyvateľom obce predkladajú na rozhodnutie, miesto, dátum a čas konania miestneho referenda a spôsob úpravy hlasovacieho lístka; oznámenie zverejní v rovnakej lehote na úradnej tabuli v obci, ako aj spôsobom v obci obvyklým.
- (9) Obec **ustanoví nariadením** podrobnosti o organizácii miestneho referenda.

Rokovanie OZ (§ 12)

- „(1) Obecné zastupiteľstvo zasadá podľa potreby, najmenej však **raz za tri mesiace**. Ak požiada o zvolanie zasadnutia OZ aspoň tretina poslancov, starosta zvolá zasadnutie obecného zastupiteľstva tak, aby sa uskutočnilo do 15 dní od doručenia žiadosti na jeho konanie.
- Ustanovujúce zasadnutie OZ zvolá starosta zvolený v predchádzajúcom volebnom období tak, aby sa uskutočnilo do 30 dní od vykonania volieb.
- OZ zasadá **v obci**, v ktorej bolo zvolené.“.

Rokovanie OZ (§ 12)

- 5 nových odsekov
- (2) Ak starosta nezvolá zasadnutie OZ do troch mesiacov, zvolá ho zástupca starostu alebo iný poslanec poverený OZ. Ak starosta nie je prítomný alebo odmietne viesť takto zvolané zasadnutie OZ, vedie ho ten, kto zvolal OZ.
- (3) Ak starosta nezvolá zasadnutie OZ napriek žiadosti minimálne 1/3 poslancov, zasadnutie OZ sa uskutoční 15. pracovný deň od doručenia žiadosti na jeho konanie.
- Ak starosta nezvolá ustanovujúce zasadnutie OZ, zasadnutie obecného zastupiteľstva sa uskutoční 30. pracovný deň od vykonania volieb. Ak starosta nie je prítomný alebo odmietne viesť takto zvolané zasadnutie OZ, vedie ho zástupca starostu; ak nie je prítomný alebo odmietne viesť zasadnutie OZ, vedie ho iný poslanec poverený OZ.
- (4) Návrh programu zasadnutia OZ sa zverejňuje na úradnej tabuli v obci aspoň tri dni pred zasadnutím OZ.

Rokovanie OZ (§ 12)

- 5 nových odsekov
- (5) OZ schvaľuje návrh programu zasadnutia a jeho zmenu na začiatku zasadnutia. Ak starosta odmietne dať hlasovať o návrhu programu zasadnutia OZ alebo o jeho zmene, stráca právo viesť zasadnutie OZ, ktoré ďalej vedie zástupca starostu. Ak zástupca starostu nie je prítomný alebo odmietne viesť zasadnutie OZ, vedie ho iný poslanec poverený OZ.
- (6) Ak na zasadnutí OZ požiadava v súvislosti s prerokúvaným bodom programu o slovo poslanec, slovo sa mu udelí. Ak starosta neudelí slovo poslancovi, stráca právo viesť zasadnutie OZ, ktoré ďalej vedie zástupca starostu. Ak zástupca starostu nie je prítomný alebo odmietne viesť zasadnutie OZ, vedie ho iný poslanec poverený OZ.
- **povinnosť zmeniť rokovací poriadok OZ do 30. 9. 2010 (§ 30d) !!!**

Starosta (§ 13)

- ods. 4 písm. d)
- „Starosta vydáva pracovný poriadok, organizačný poriadok obecného úradu a poriadok odmeňovania zamestnancov obce 12b) (t.j. podľa zák. č. 553/2003 Z.z.); informuje obecné zastupiteľstvo o vydaní a zmenách organizačného poriadku obecného úradu“.
- ***DS***: *Pôsobnosti starostu pri vydávaní vnútorných predpisov obce sa prispôsobujú jeho postaveniu štatutárneho orgánu v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce. Starosta obce bude povinný informovať poslancov OZ o vydaní organizačného poriadku obce vzhľadom na kompetenciu obecného zastupiteľstva rozhodovať o rozsahu finančných prostriedkov na činnosť obecného úradu.*

Starosta (§ 13)

• Pôvodné znenie • (5) Starosta je štatutárnym orgánom v majetkovoprávnych vzťahoch obce¹³⁾ a v pracovnoprávnych vzťahoch zamestnancov obce;¹⁴⁾ v administratívno-právnych vzťahoch je správny orgánom.^{14a)}	• Nové znenie • „(5) Starosta je štatutárnym orgánom obce. Starosta môže rozhodovaním o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy písomne poveriť zamestnanca obce. Poverený zamestnanec obce rozhoduje v mene obce v rozsahu vymedzenom v písomnom poverení.“.

Starosta

- § 13 (12) Starosta si prehľbuje vedomosti potrebné na výkon funkcie starostu.“
  - § 13a (5) Starosta je povinný skutočnosti podľa odseku 1 písm. d), g) a h) bezodkladne písomne oznámiť obci.“.
- .....
- (1) Mandát starostu zaniká:
    - d) právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienenečne odložený,
    - g) zmenou trvalého pobytu mimo územia obce; v mestách so samosprávou mestských častí aj v prípade zmeny trvalého pobytu mimo územia MČ, v ktorej vykonáva funkciu,
    - h) v prípadoch podľa § 13 ods. 3, ak starosta do 30 dní odo dňa vzniku nezlučiteľnosti funkcie neurobí relevantný úkon na odstránenie tohto rozporu.

Zástupca starosta (§ 13b)

• Pôvodné znenie • (1) Starostu počas neprítomnosti alebo nespôsobilosti na výkon funkcie zastupuje jeho zástupca, ktorého na návrh starostu na tento účel zvolí spravidla na celé funkčné obdobie obecné zastupiteľstvo z poslancov OZ; ak zanikne mandát starostu pred uplynutím funkčného obdobia a nie je zvolený zástupca starostu, urobí tak aj bez návrhu starostu. OZ môže zástupcu starostu kedykoľvek odvolať.	• Nové znenie • (1) Starostu zastupuje zástupca starostu, ktorého spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním starosta do 60 dní od zloženia sľubu starostu; ak tak neurobí, zástupcu starostu zvolí OZ. Zástupca starostu môže byť len poslanec. Ak obec má viac ako 20 000 obyvateľov, starosta môže poveriť zastupovaním dvoch zástupcov starostu, pričom určí ich poradie. Starosta môže zástupcu starostu kedykoľvek odvolať. Ak starosta odvolá zástupcu starostu, poverí zastupovaním ďalšieho poslanca do 60 dní od odvolania zástupcu starostu.

Zástupca starosta (§ 13b)

• Pôvodné znenie • (3) Obecné zastupiteľstvo na návrh starostu ustanoví okruh úkonov a činností, ktoré je zástupca starostu oprávnený vykonávať. (5) Ak zanikne mandát starostu pred uplynutím funkčného obdobia, plní úlohy starostu v plnom rozsahu zástupca starostu. Zastupovanie sa skončí zložením sľubu novozvoleného starostu. (6) Zástupcovi starostu, ktorý plní úlohy starostu, patrí plat podľa zákona č. 253/1994 Z.z.	• Nové znenie • (2) Ak je v obci zriadená obecná rada, zástupca starostu je jej členom. • (3) Zástupca starostu zastupuje starostu v rozsahu určenom starostom v písomnom poverení. • Ak sú poverení zastupovaním dvaja zástupcovia starostu, plnia tieto úlohy v poradí, v ktorom boli poverení za zástupcov starostu.

Obecná rada (§ 14)

- (2) ...V zložení obecné rady sa prihliada na zastúpenie politických strán **a nezávislých poslancov** v obecnom zastupiteľstve.
- (4) Obecná rada sa schádza podľa potreby, najmenej raz za **tri mesiace**. Jej zasadnutie zvoláva a vedie starosta, alebo zástupca starostu, **ak tak neurobí starosta**.

Hlavný kontrolór (§ 18 a nasl.)

- § 18a ods. 10) - Na odvolanie hlavného kontrolóra z funkcie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny **všetkých** poslancov.
- § 18g ods. 1) - Obec si môže zriadiť útvar hlavného kontrolóra, **ktorý je súčasťou obecného úradu**.
- Vypúšťa sa ods. (4) - „*Organizáciu útvaru hlavného kontrolóra ustanovuje obecné zastupiteľstvo v organizačnom poriadku.*“.

Poslanci (§ 25)

• Pôvodné znenie • Mandát poslanca zaniká ak sa bez vážneho dôvodu a bez ospravedlnenia nezúčastní trikrát po sebe riadneho zasadnutia OZ • (ods. 3 písm. g)	• Nové znenie • Mandát poslanca zaniká ak počas jedného roka sa nezúčastní ani raz zasadnutia OZ. • (ods. 3 písm. g)

Poslanci (§ 25)

- Nové znenie (ods. 9) – „Poslancovi možno poskytnúť odmenu najmä vzhľadom na úlohy a časovú náročnosť výkonu funkcie podľa zásad odmeňovania poslancov.“.
- **DS:** Pri poskytovaní odmien sa bude prihliadať na to, aké úlohy poslanec plní a koľko času venuje výkonu funkcie. Cieľom je **diferencovane** odmeňovať poslancov za činnosť, ktorú vykonali pre obec. Doposiaľ si poslanci schvaľujú odmeny, hoci chýbajú zákonné kritériá, podľa ktorých by sa pri udeľovaní odmien postupovalo. **Ák obec neprijme zásady odmeňovania s uvedením príslušných pravidiel na udelenie odmeny, poslancovi OZ nemožno poskytnúť odmenu.**
- 81. V § 25 ods. 8 sa za slová „výkon funkcie“ vkladajú slová „zástupcu starostu“.
- *„Poslancovi, ktorý je na výkon funkcie **zástupcu starostu** dlhodobe plne uvoľnený zo zamestnania, patrí namiesto mzdy alebo inej odmeny v zamestnaní primeraný plat od obce. Jeho pracovný vzťah v doterajšom zamestnaní zostáva zachovaný za podmienok podľa osobitných predpisov.“.*
- veto prezidenta, posunutá účinnosť - od 1. januára 2011

Nové znenie § 27

- (1) Na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhoduje pri prenesenom výkone štátnej správy **obec**, sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.15)
- (2) Na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy **obec**, sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní15); o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce rozhoduje súd, ak osobitný predpis18c) neustanovuje inak.
- (3) Ak Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlási voľby do orgánu územnej samosprávy za neplatné alebo zruší ich výsledok, úkony orgánu územnej samosprávy, ktorého sa rozhodnutie ÚS SR, a ktoré vykonal do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, **sa považujú za úkony vykonané oprávneným orgánom.**

Zmeny súvisiacich predpisov (čl. II – VII)

- Zákon č. 445/1990 Zb.
- Zákon č. 38/1993 Z.z.
- Zákon č. 153/2001 Z.z.
- Zákon č. 282/2002 Z.z.
- Zákon č. 515/2003 Z.z.
- Zákon č. 553/2003 Z.z.

Ďalšie dôležité interné právne akty samosprávy

- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce
- Zásady rozpočtového hospodárenia
- VZN o pridelovaní dotácií
- VZN o pridelovaní bytov
- Zásady informačného systému obce
- (obecné noviny)
- Pravidlá eliminácie konfliktu záujmov (etický kódex)
- Smernica na verejné obstarávanie
- Smernica na personálnu politiku OcÚ
- Transparentnosť v rámci organizácií zriadených a založených obcou